

Ακόμη κι αν δεχθούμε λοιπόν ως επιστημονικά έγκυρη την θεωρία της εξελίξεως των ειδών (μην ξεχνάμε ότι στο χώρο της Επιστήμης δεν αποκλείεται μια επόμενη θεωρία να καταρρίπτει την υπάρχουσα) θα πρέπει να παραδεχθούμε πως η δυναμική εξέλιξη της φύσης, από τα πρώτα βιομόρια που εμφανίστηκαν στη γη μέχρι τον σύγχρονο άνθρωπο (το ότι δηλαδή ο σκοπός του πρώτου ζωντανού κυττάρου ήταν να γίνει κάποτε άνθρωπος), προφανώς οφείλεται σε κάποια λογική ΑΙΤΙΑ που κατηύθυνε την φύση ώστε να οδηγηθεί από την πρώτη μορφή ζωής στον άνθρωπο του σήμερα. Από μόνη της η φύση δεν είναι σε θέση να προγραμματίσει την ΑΝΟΔΙΚΗ της πορεία, γιατί τότε ή θα αποτελούσε αυθύπαρκτη οντότητα με ξεχωριστή προσωπική νοημοσύνη, ή ΔΕΝ ΘΑ ΚΑΤΕΛΗΓΕ υποχρεωτικά με τέτοια ακρίβεια σε ανώτερες μορφές ζωής, αφού, σύμφωνα με τον νόμο των πιθανοτήτων, η ζωή θα είχε εκφυλιστεί σε κάποιο μονοπάτι. Η αιτία αυτή, που μέσα από την εξελικτική διαδικασία οδήγησε σε τέτοιες τέλειες συνθέσεις την ύλη, θα πρέπει να είναι ΥΠΕΡ-ΛΟΓΙΚΗ και αυτό μας οδηγεί στον Λόγο του Θεού, που για την ορθόδοξη θεολογία θεωρείται ο δημιουργός και τελειωτής κάθε υλικής και πνευματικής φύσεως, σύμφωνα με τον σκοπό και το νόημα που περικλείει στο βάθος της ουσίας της.

Πράγματι, είναι δυνατόν να υπάρχει «πρόγραμμα» που κατευθύνει όλη την φύση στις σταθερές διαρκώς λειτουργίες της, χωρίς να υπάρχει ΝΟΥΣ που να το έχει εφεύρει; Είναι δυνατόν να υπάρχει τέτοια οργάνωση στον φυσικό κόσμο, τόσο πολύπλοκη λειτουργία σε όλα τα όργανα των ζώων και του ανθρώπου, τόσο τέλειο σχέδιο και θέληση εκτέλεσης έργου από τα έμβια όντα, τέτοια κατεύθυνση, σκοπός, αλλά και αρμονία στη φύση προς ολοκλήρωση και τελειοποίηση των πάντων, χωρίς την δημιουργική ενέργεια και την Πρόνοια του πάνσοφου Θεού; Μπορεί να εμφανισθεί ΑΙΦΝΗΣ βιβλίο χωρίς να το έχει συγγράψει κάποιος; Αν πετάξουμε χιλιάδες λέξεις μπροστά στον ανεμιστήρα της τύχης και της τυφλής αναγκαιότητας, θα σχηματίσουν άραγε ένα ιστορικό δοκίμιο; Για ένα πολύπλοκο στην κατασκευή του μηχανήμα, όπως π.χ. ένας σύγχρονος υπολογιστής στο γραφείο μας, μπορεί να διανοηθεί κάποιος ότι ΑΥΤΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΚΕ χωρίς τον δημιουργό του άνθρωπο; Μια οικία μπορεί να εμφανισθεί ξαφνικά από το πουθενά ΑΝΕΥ ΟΙΚΟΔΟΜΟΥ; Αν η δημιουργία και η εξέλιξη ήταν τυχαία, γιατί άραγε τα μάτια μας να μην ήσαν κάτω από τα πέλματά μας και γιατί να διαθέταμε χέρια ή αυτά να μην ευρίσκοντο προσαρμοσμένα π.χ. στα....αυτιά μας; Τόσα ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ που συνήργησαν αλληλοϋποστηριζόμενοι για να παρουσιασθεί και εξελιχθεί σε τέλειες συνθέσεις το φαινόμενο της ζωής -και που ο καθένας απ' αυτούς για να παρουσιασθεί και λειτουργήσει θα είχε μια ευκαιρία στοάπειρο-θα μπορούσαν να αποδοθούν απλά στην τύχη και σε ευνοϊκές συμπτώσεις;

Εξυπηρετεί κάποιους φυσικά να πιστεύουν στην..... απιστία τους, αρνούμενοι προσωπικό Σχεδιαστή της φύσεως. Η θέση όμως αυτή είναι θέση και πάλι πίστεως, αυτή τη φορά βέβαια απέναντι στην Τύχη, όταν την εμφανίζουν ως παντοδύναμη, αιτία δημιουργίας της ζωής, αιτία των μεταλλάξεων και κάθε εξέλιξης των οργανισμών. Είναι δυνατόν η τύχη να είναι αιτία του ανόργανου και οργανικού κόσμου; Ο μαθηματικός νόμος των Πιθανοτήτων αρνείται κάτι τέτοιο: «Ας λάβουμε ένα μόριο πρωτεΐνης και ας υποθέσουμε ότι αποτελείται από δύο στοιχεία. Η πιθανότητα τυχαίας πραγματοποιήσεως του μορίου -αν λάβουμε υπ' όψι και την

ασυμμετρία του- είναι: $2,02 \times 10^{-321}$. Περίπου πενήντα φορές σε δισεκατομμύρια δισεκατομμυρίων δυνατοτήτων! Ας λάβουμε τώρα την περίπτωση σχηματισμού ενός μορίου πρωτεϊνικής ουσίας 2.000 ατόμων δύο ειδών και ας υπολογίσουμε την πιθανότητα δημιουργίας του. Αυτή είναι ίση προς: 7×10^{-908} ! Δηλαδή έχουμε μια δυνατότητα μεταξύ αφαντάστως πολλών (ήτοι, το 7 ακολουθούμενο από 908 μηδενικά!). Η πιθανότητας παραγωγής ενός μορίου πρωτεΐνης, ενός δηλαδή τοιούτου τυχαίου συνδυασμού (γεγονότος) θα απαιτούσε τεράστιο ποσό ύλης. Η μάζα δε αυτή θα έπρεπε να είναι κατά πολύ μεγαλύτερη από τη μάζα ολοκλήρου του γνωστού μας Σύμπαντος». Οι ΝΟΜΟΙ τάξεως και ενότητας πρυτανεύουν επομένως στην φύση και όχι η τύχη (Δ. Κωτσάκη, «Το αστρονομικό σύμπαν....», εκδ. 'Η Ζωή', 2^η έκδ., Αθ. 1983, σελ. 89-90).

Υπάρχει ΣΧΕΔΙΟ επομένως και προνοητικότητα στο σύμπαν, άνευ των οποίων τίποτε δεν θα είχε ρυθμιστεί τόσο σοφά και υπεύθυνα για την ύπαρξη και το μέλλον των ιδίων των οργανισμών πάνω σ' αυτό. Το ακολούθως περιγραφόμενο πείραμα μάς κατατοπίζει σχετικά: «Τα βακτήρια, υπό ευνοϊκές συνθήκες αναπτύξεως και πολλαπλασιασμού των κυττάρων, χρειάζονται αναλόγως του είδους των 20-30 πρώτα λεπτά για να δημιουργήσουν απογόνους. Εάν δεχθούμε ότι η δημιουργία απογόνων γίνεται σταθερά και συνεχώς κάθε 15-20 λεπτά, τότε, από ένα βακτήριο μετά 24 ώρες θα έχουμε 1021 απογόνους, των οποίων η μάζα θα έχη βάρος 4.000 τόννων! Εάν εγίνετο συνεχώς και σταθερά η ταχύτατη αυτή παραγωγή απογόνων, προφανώς εντός ολίγων ετών η μάζα αυτών θα υπερέβαινε την ολική μάζα του Σύμπαντος! Στην πράξι όμως δεν γίνεται τούτο, λόγω μη υπάρξεως καταλλήλων όρων περιβάλλοντος και εξαντλήσεων των θρεπτικών αποθεμάτων» («Το αστρονομικό σύμπαν», σελ. 93). Διαθέτει άραγε ιδία ΛΟΓΙΚΗ η φύση ώστε να φροντίζει για τον περιορισμό και την μη εξάπλωση των βακτηρίων στο σύμπαν, αποκόβοντάς τα τόσο σοφά από την «τροφή» τους και την «άπειρη» εξάπλωσή τους; Αν δεχθούμε τη θεωρία αυτή της ύπαρξης αυτόνομης λογικής στην φύση, τότε και πάλι ευρισκόμεθα επί θρησκευτικού πανθειστικού εδάφους και όχι επί αθειστικού τοιούτου. Και αυτή ακόμη η τελειότητα της λειτουργίας των οργάνων αναπαραγωγής που διαθέτουν λ.χ. τα ζώα και ο άνθρωπος, άνευ των οποίων δεν θα υπήρχε αλλά ούτε και θα διαιωνίζετο η ζωή, είναι δυνατόν να προέκυψε χωρίς υπερσυμπαντικό δημιουργό και σχεδιαστή, δηλαδή τον υπέρλογο και πάνσοφο Θεό;

Αλλά και η περίπτωση τού να δώσει κάποιος τη ζωή του και να θυσιαστεί για να σώσει λ.χ. έναν άνθρωπο που πνίγεται στα ορμητικά νερά (γεγονός που έχει συμβεί επανειλημμένα και υπάρχει πάντοτε ως δυνατότητα στον άνθρωπο) είναι κάτι που μπορεί να το επιβάλλει η φύση; Δεν είναι η αυτοθυσία μια πράξη που ξεπερνά τη φύση, ΞΕΠΕΡΝΑ το ένστικτο της αυτοσυντήρησης, της αυτοδιαίωξης του είδους; Επομένως δεν θα μπορούσε να συμβεί κάτι τέτοιο αν ο άνθρωπος δεν ήταν ελεύθερος από κάθε προκαθορισμό, και αυτό συμβαίνει επειδή τον έπλασε ο κατεξοχήν ελεύθερος Θεός. Είναι γνωστό επίσης πως οι έμφυτες τάσεις, αλλά και η λειτουργικότητα των οργάνων μας, δικαιολογούνται από την αντικειμενική πραγματικότητα. Δεν θα υπήρχαν οι οφθαλμοί μας αν δεν υπήρχε το φως. Δεν θα διψούσαμε αν δεν υπήρχε το νερό. Δεν θα πεινούσαμε αν δεν υπήρχε η τροφή. Με την ίδια λογική, δεν θα αναζητούσαμε τον Θεό αν δεν υπήρχε πραγματικά. Απλοϊκά ερωτήματα και σκέψεις, ίσως πει κάποιος, που όμως βασίζονται σε μια κοινή

λογική, η οποία δεν μπορεί να αγνοηθεί. Κοντά σ' αυτά και η σκέψη πως η ζωή, αν δεν είχε προέλθει από προσωπικό Δημιουργό, ΘΑ ΕΙΧΕ ΕΚΦΥΛΙΣΤΕΙ σε κάποιο μονοπάτι εξελικτικής διαδικασίας και δεν θα είχε τελειοποιηθεί στην θαυμάσια αυτή ποικιλία των όντων, που το καθένα ξεχωριστά γνωρίζει τέλεια τις δικές του λειτουργίες αυτοσυντήρησης και αυτοδιαίωξης του είδους του, ενώ όλα μαζί υπηρετούν την διαδικασία συνολικά του φαινομένου της Ζωής. "«Η ζωή είναι ο θρίαμβος της τάξεως» και επομένως η τύχη δεν έχει καμμία θέση εις αυτήν", ωραιότατα συνοψίζει ο Γάλλος βιολόγος Pierre Grasse (βλ. αρχιμ. Λεωνίδου Διαμαντοπούλου, «Η αθεία στην εποχή μας», έκδ. 'Ο Σωτήρ', 1978, σελ. 30-39).

Ένας υπεύθυνος αναζητητής της αλήθειας καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η φύση από μόνη της δεν μπορεί να ερμηνευθεί. Το νόημά της την υπερβαίνει και είναι υπερκόσμιο. Κάθε είδους ανακάλυψη των επιστημόνων, για την θεολογική σκέψη, φανερώνει μοναδικό και υπερέχοντα Νου, που κατευθύνει τα πάντα όχι μόνο σε άψογη συνεργασία μεταξύ τους, αλλά και στην τελειοποίηση παντός κτιστού και πεπερασμένου. Στην Θεωρία της Μεγάλης Εκρήξεως (Big Bang), λ.χ. που ισχύει στην σκέψη των αστρονόμων σήμερα, οι χριστιανοί διαβλέπουν την επέμβαση του Θεού. Δεδομένης της ύπαρξης υπερσυμπυκνωμένης, απειροελάχιστης μάζας με τεράστια πυκνότητα, απ' όπου με μια μεγάλη έκρηξη προήλθαν όλα, οφείλουμε να θέσουμε το ερώτημα τού τι υπήρχε πριν και έξω από την αρχική μορφή του σύμπαντος. Αν το σύμπαν δεν είχε κάποτε αρχή, γιατί τότε οι νύχτες είναι σκοτεινές και δεν ακτινοβολούν άπλετο φως, αφού τα αστέρια θα ήταν άπειρα, η ηλικία τους μη πεπερασμένη και το φως τους υπέρλαμπρο. Στην σκέψη αυτή προστίθεται και ο «δεύτερος νόμος της Θερμοδυναμικής». Που μας λέγει πως αν το σύμπαν δεν είχε αρχή θα έπρεπε να είχε φτάσει πλέον σε κατάσταση θερμοδυναμικής ισορροπίας, δηλαδή να είχε θερμικά πεθάνει, εφόσον οι σύγχρονες διαπιστώσεις είναι ότι βαδίζει συνεχώς προς την αταξία, την ελάττωση της ενέργειάς του και της θερμοκρασίας του. «Αιώνια πριν» θα είχε άρα σβήσει για πάντα! Το ότι ζει και βαδίζει προς το τέλος του είναι απόδειξη ότι δημιουργήθηκε κάποτε.

Μια από τις μεγαλύτερες ανακαλύψεις του 20^{ου} αιώνα ήταν και εκείνη της διαστολής του σύμπαντος. Οι αμέτρητοι γαλαξίες απομακρύνονται ο ένας από τον άλλον με τεράστια ταχύτητα και αυτό δείχνει ότι υπήρξε μια αρχή κατά την οποία όλοι ευρίσκοντο στο ίδιο σημείο, καθώς μια βίαιη έκρηξη στον ίδιο παρελθοντικό χρόνο εσήμανε την έναρξη της διαδικασίας αυτής. Αυτή ήταν και η αρχή της Δημιουργίας! Εφόσον το σύμπαν είχε μια αρχή, και λόγω της συνεχιζόμενης μέχρι σήμερα διαστολής του, δεν συμπεραίνουμε ότι δεν είναι αιώνιο; Τι ή καλύτερα Ποιος το έθεσε σε κίνηση; Το «Εν αρχή εποίησε ο Θεός τον ουρανόν και την γην» της Γενέσεως, δεν ταυτίζεται επομένως με την τελευταία λέξη της Επιστήμης; Οι επιστήμονες παρατηρώντας με τα μεγάλα ραδιοτηλεσκόπια το σύμπαν διεπίστωσαν πως, συλλαμβάνοντας το φως των σε μεγάλη απόσταση ευρισκόμενων γαλαξιών, ταυτόχρονα βλέπουν στο μακρινό παρελθόν των ιδίων γαλαξιών, αφού το τωρινό φως τους που φτάνει σε μας ξεκίνησε την πορεία του πριν από εκατομμύρια χρόνια. Ατενίζοντας λοιπόν στο παρελθόν των ομάδων αυτών αστερών διαπίστωσαν ότι η πυκνότητα των ραδιογαλαξιών αυξάνει με την απόσταση. Αυτό σημαίνει ότι το σύμπαν υπήρξε πολύ πυκνό στο μακρινό παρελθόν

του και η ένδειξη αυτή μας ανατρέχει στην ίδια δημιουργική αρχή της θεωρίας της Μεγάλης Εκρήξεως που καταδεικνύει την μη αιωνιότητά του σύμπαντος (Αρχιμ. Αστερίου Χατζηνικολάου, «Αρχή και Τέλος του κόσμου, Κοσμολογία και Αγία Γραφή», έκδ. 'Ο Σωτήρ', 2002, σελ. 35-63).

Αν η μεγάλη αρχική έκρηξη ήταν καθαρά τυχαίο γεγονός θα υπήρχε Η ΤΑΞΗ ΚΑΙ Η ΑΡΜΟΝΙΑ που παρατηρείται στη λειτουργία του σύμπαντος ή όλα θα χαρακτηρίζονταν από πλήρη αταξία και ανεπανόρθωτα καταστροφική δυσλειτουργία; Τι ή καλύτερα Ποιος καθόρισε με τέτοια ακρίβεια την ηλεκτρομαγνητική δύναμη στη φύση, την υπάρχουσα δύναμη συνοχής ανάμεσα στα πρωτόνια και νετρόνια μέσα στους πυρήνες των ατόμων, την σωστή απόσταση της γης από τον ήλιο, ή την συγκεκριμένη ταχύτητα περιστροφής γύρω από τον άξονά της, που λίγο αν διέφεραν δεν θα υπήρχε ζωή στον πλανήτη μας; Γιατί μόνο οι άνθρωποι από όλα τα υπόλοιπα όντα διαθέτουμε συνείδηση, νοημοσύνη, την αφαιρετική ιδιότητα, την γλωσσική ικανότητα, την ικανότητα ανάπτυξης πολιτισμού και υψηλών αξιών, την ικανότητα ανάπτυξης αισθημάτων του ωραίου και της τέχνης, του αγνού, της ελευθερίας, του δικαίου και του αγίου, την έλξη προς τον Θεό και την αιωνιότητα; Είναι δυνατόν μια ΤΥΧΑΙΑ συνένωση από μόρια σε κάποιο βάθος ενός ωκεανού να οδήγησε τελικά σε τέτοια μοναδική ποιότητα τον άνθρωπο, βιολογική και πνευματική, χωρίς καθοδήγηση από έναν πάνσοφο και παντοδύναμο Δημιουργό; Ονομαστοί άλλωστε γεωλόγοι, αναφερόμενοι στην συμφωνία Αγίας Γραφής και Επιστήμης, δεν αρνούνται ότι η διαδοχή των γεωλογικών αιώνων (η κατά σειρά εμφάνιση δηλαδή και ανάπτυξη των διαφόρων μορφών της υλικής κτίσεως και της ζωής στον πλανήτη μας) συμφωνεί στα ουσιώδη με την περιγραφή της δημιουργίας του κόσμου, του υλικού μέρους και των έμβιων όντων, που εμφανίζεται στο βιβλίο της Γενέσεως.

Οι σύγχρονες διαπιστώσεις της Κοσμολογίας, μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο κόσμος όλος, το αχανές σύμπαν, δημιουργήθηκε για τον άνθρωπο και υπηρετεί όχι μόνο τη διαμονή του, αλλά και τη σωτηρία του. Εξαίρετοι μαθηματικοί και αστροφυσικοί διαπιστώνουν ότι τα πάντα έχουν νόημα, σκοπό, αρμονία, ακρίβεια και τάξη, ότι όλα στο σύμπαν παρουσιάζονται σαν ένα ΠΛΗΡΩΣ ΑΡΜΟΝΙΚΟ ΚΟΜΜΑΤΙ ΚΛΑΣΣΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ και εμφανίζουν στο βάθος μια πάνσοφη μεταξύ τους συνεργασία, που φανερώνει υψηλή σκοπιμότητα και αμέτρητη ΦΡΟΝΤΙΔΑ ενός πανυπερτέλειου Δημιουργού. Είναι γεγονός βέβαια πως «άλλα τα μάτια του λαγού κι άλλα της κουκουβάγιας». Δηλαδή, όπως είναι γνωστό ότι η κουκουβάγια βλέπει μόνο τη νύχτα και ότι ο λαγός απολαμβάνει τα εξάισια του Θεού κατά την ημέρα, έτσι υπάρχουν συμβολικά πολλοί άνθρωποι-κουκουβάγιες που επιμένουν να κλείνουν τα μάτια στο άκτιστο φως της μεγαλοσύνης του Θεού και να αγνοούν θεληματικά το μυστήριο του ενός και προσωπικού Πλάστη των όλων. Αντίθετα, φωτεινά επιστημονικά μυαλά, όπως του καθηγητή αστρονομίας Γ. Κοντόπουλου, παρατηρούν πως «Το καινούργιο στοιχείο των τελευταίων ερευνών είναι ότι η (σκοπιμότητα) επεκτείνεται σε όλο το Σύμπαν. Δεν αναφερόμαστε απλώς στις ευνοϊκές συνθήκες που επικρατούν στη Γη για την ανάπτυξη της ζωής, αλλά στις προϋποθέσεις για να υπάρξουν πλανήτες σαν τη Γη, αστέρρες σαν τον Ήλιο, που να τους φωτίζουν, και χημικές ουσίες κατάλληλες για την ανάπτυξη της ζωής. Φαίνεται ότι οι ίδιοι οι φυσικοί νόμοι ΕΧΟΥΝ ΜΙΑ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ (τα κεφαλαία δικά

μας), ώστε να επιτρέψουν την ανάπτυξη της ζωής». Στο ίδιο μήκος κύματος, ο κορυφαίος ηλεκτρονικός επιστήμονας των Η.Π.Α. Έντουαρντ Φρένκλιν, αν και άθρησκος όπως ο ίδιος δηλώνει, δεν διστάζει να αναφέρει ότι κατά πάσαν πιθανότητα «το συγκεκριμένο σύμπαν που ζούμε ΕΧΕΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΕΙ ΑΠΟ ΚΑΠΟΙΑ ΔΙΑΝΟΙΑ» (τα κεφαλαία γράμματα δικά μας), αφού έχει φτάσει στο συμπέρασμα ότι «το σύμπαν αποτελεί ενσάρκωση προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή που έχει σχεδιασθεί έτσι, ώστε να μπορεί να εξασφαλίσει την απάντηση στο ερώτημα για την ίδια του τη δημιουργία». Ο Stephen Hawking συμπληρώνει πως εύκολα μπορεί κάποιος να οδηγηθεί στην πίστη σε μια θρησκευτική αρχή του σύμπαντος, αν αναλογισθεί ότι οι τιμές των παγκοσμίων φυσικών σταθερών «φαίνεται πως έχουν με πολύ λεπτή ακρίβεια ΡΥΘΜΙΣΤΕΙ (τα κεφαλαία δικά μας) ώστε να κάμουν δυνατή την ανάπτυξη της ζωής» (βλ. Αρχιμ. Αστερίου Σ. Χατζηνικολάου, «Ο άνθρωπος μέσα στο σύμπαν», εκδ. 'Ο Σωτήρ', Αθ. 2003, σελ. 135, 100-106).

Ο με βραβείο Νόμπελ εξάλλου τιμηθείς Γάλλος φυσικός Α. Kastler, αν και μη θρησκευόμενος, τονίζει βαρυσήμαντες αλήθειες και γράφει: «Ας υποθέσουμε ότι ανακαλύπτουμε ένα αυτόματο εργοστάσιο παραγωγής αλουμινίου στην αδιόρατη πλευρά της Σελήνης. Τι θα μπορούσαμε να σκεφθούμε; Θα ήταν λογικό να σκεφθούμε ότι η τύχη έχει μαζέψει τα μόρια με τέτοιο τρόπο, ώστε να δημιουργήσουν ένα τέτοιο αυτόματο εργοστάσιο; Κανένα πνεύμα δεν θα δεχόταν αυτή την ερμηνεία. Λοιπόν μέσα σ' ένα ζωντανό οργανισμό βρίσκουμε ένα σύστημα απείρως πιο πολύπλοκο από ένα αυτόματο εργοστάσιο. Το να θέλουμε να δεχθούμε ότι η τύχη δημιούργησε αυτό τον οργανισμό μου φαίνεται παράλογο. Εάν υπάρχει ένα πρόγραμμα, δεν εννοώ πρόγραμμα χωρίς προγραμματιστή....» (βλ. «Το αστρονομικό σύμπαν...», σελ. 84).

Γνωρίζουμε βέβαια πως οι ελάχιστες σκέψεις που περιγράψαμε μόλις προηγουμένως, και τόσες άλλες που παρεμφερώς δημιουργούνται, δεν μπορούν να οδηγήσουν κάποιον ερευνητή στο να πιστέψει αυτομάτως σε προσωπικό και ταυτόχρονα Τριαδικό Θεό, στον Θεό της άφατης αγάπης και αμέτρητης φιλάνθρωπίας των χριστιανών, που έπλασε τα πάντα προς «ωφέλειαν ψυχών» και για να αποτελούν «σχολείο θεογνωσίας», «ασφαλή κατοικία του ανθρώπου» και «καθρέπτη των υπερκοσμίων» («Ο άνθρωπος μέσα στο σύμπαν», σελ. 132-133), αλλά σίγουρα εμβάλλουν σε σκέψεις και ωθούν σε αντικειμενικότερη και απροκατάληπτη έρευνα. Τελικά ο άνθρωπος είναι μια δέσμη ερωτήσεων, που για να απαντηθούν εύστοχα και βρει έτσι τον εαυτό του και την ταυτότητά του, είναι απαραίτητη η σωστή κριτική και ανιδιοτελής στάση απέναντί τους, αλλά και η ΑΠΡΟΚΑΤΑΛΗΠΤΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΜΑΣ. Υπάρχουν σπουδαίοι επιστήμονες που δηλώνουν θρησκευόμενοι και άλλοι τόσοι που δηλώνουν άθεοι ή αγνωστικιστές. Αυτό σημαίνει ότι η πίστη ή η απιστία κάποιου δεν εξαρτάται από την επιστήμη του, αλλά είναι γεγονός ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ. Μέσα από την προσωπική, ώριμη ανάβαση προς την κορυφή της αλήθειας, που στην ουσία είναι ένας δρόμος ταπείνωσης, ο επιστήμονας, ο διανοούμενος, ο στοχαστής και ο απροκατάληπτος αναζητητής θα βρουν σίγουρα την οδόν προς τον υπερβατικό Θεό, όπως ο Χριστιανισμός πιστεύει, και οι πιστοί θα εντρυφήσουν βαθύτερα στις αλήθειες της πίστεως.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ:

1. Βασιλειάδη Π. Νικολάου, Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΙΣΤΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΙΩΝΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ, έκδ. 6^η, εκδόσεις Ο ΣΩΤΗΡ, ΑΘ. 1989
2. Gould Jay Stephen, ΕΝ ΑΡΧΗ ΗΝ Ο ΛΟΓΟΣ (Για την συμφιλίωση Θρησκείας και Επιστήμης), εκδοτ. Οίκος Π. ΤΡΑΥΛΟΣ, Οκτώβριος 2000
3. Green Michael & Carkner Gordon, ΔΕΚΑ ΜΥΘΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟ, εκδόσεις Ο ΛΟΓΟΣ, 1996
4. Διαμαντοπούλου Λεωνίδου, αρχιμ., Η ΑΘΕΪΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ, εκδόσεις Ο ΣΩΤΗΡ, έκδ.3^η, ΑΘ. 1986
5. Κωτσάκη Δ., Η ΚΟΣΜΟΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΥΛΙΣΜΟΥ, εκδόσεις Η ΖΩΗ, έκδ. 2^η, ΑΘ. 1981
6. Κωτσάκη Δ., Η ΠΡΟΕΛΕΥΣΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ, εκδόσεις Η ΖΩΗ, έκδ. 3^η, ΑΘ. 1985
7. Κωτσάκη Δ., ΤΟ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΠΑΝ (ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ Ή ΤΥΧΗ;), εκδόσεις Η ΖΩΗ, 2^η έκδ., ΑΘ. 1983
8. Μελέτη Γεωργίου, ΓΙΑΤΙ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ;, εκδόσεις Η ΖΩΗ, ΑΘ. 1978
9. Μελινού Μανώλη, ΠΙΣΤΗ ΚΑΙ ΛΟΓΙΚΗ Α', 3^η έκδ., 1993
10. Ιεράς Μητροπόλεως Σύρου, ΕΛΛΗΝΟΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΠΟΛΥΘΕΪΣΜΟΣ Ή ΕΛΛΗΝΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ;, Μιχαήλ Χούλη, Ερμούπολη Σύρου, Δεκ. 2003
11. Mcdowell Josh, ΖΗΤΩ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ, εκδ. Ο ΛΟΓΟΣ, 2005
12. Παρασκευαΐδη Χριστοδούλου, Μητρ. Δημητριάδος, ΦΟΒΑΤΑΙ Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ;, εκδόσεις Η ΧΡΥΣΟΠΗΓΗ, ΑΘ. 1975
13. Stoner Peter, ΜΙΛΑΕΙ Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ, εκδόσεις ΠΕΡΓΑΜΟΣ, 1^η έκδ., ΑΘ. 1990
14. Στυλίου Ευθυμίου, Επισκόπου Αχελώου, ΑΘΩΟΣ (Αναίρεση των βασικών ερεισμάτων της απιστίας), εκδόσεις ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, 2^η έκδ., 1996
15. Φερεντίνος Γεώργιος, ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΙΣΤΗΣ (ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ), εκδόσεις ΠΕΡΓΑΜΟΣ, έκδ. 1^η, ΑΘ. 1989
16. Farouki Nayla, ΠΙΣΤΗ ΚΑΙ ΛΟΓΙΚΗ (Η ιστορία μιας παρεξήγησης), εκδοτ. Οίκος ΤΡΑΥΛΟΣ - ΚΩΣΤΑΡΑΚΗ, 1^η έκδοση 1997
17. Χατζηνικολάου Αστερίου, Αρχιμ., ΑΡΧΗ ΚΑΙ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ (ΚΟΣΜΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ), εκδόσεις Ο ΣΩΤΗΡ, 2^η έκδ., ΑΘ. 2002
18. Χατζηνικολάου Αστερίου, Αρχιμ., Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΣΥΜΠΑΝ, εκδόσεις Ο ΣΩΤΗΡ, έκδ. 5^η, ΑΘ. 2003
19. Ψαρουδάκη Νικολάου, ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΟΣ ΥΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, εκδόσεις ΜΗΝΥΜΑ, ΑΘ. 1984, β' έκδοση